

ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

(Πίναξ του Μπρυέ)

ΕΚΔΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΕΡΙΕΤΤΗΣ ΧΑΡΑΣΣΩΝ

ΤΟ ΔΕΚΑΦΡΑΓΚΟ

Βασίζομαι σε ταξίδι, όταν ο φίλος μου Λούζ Μορτάγζ μου άγγειλε μ' ένα λαζωνικό γράμμα τους άραβάνες του και, μόλις γέμισα στο Παρίσι, βρήκα στο σπίτι μου το άγγελτήριο των γάμων του.

Αυτή η γρηγοράδα μ' έκανε να υποθέσω πως ο Λούζ είχε άγαπήσει με ζετανωδόλο έρωτα τη γυναίκα που πήρε. "Όσο γι' αυτόν, δεν έπληξε πιθανότης να μιν άρεση. Ήταν ψηλός, όμορφος, ζωντανός. Είχε φοβερή τύχη και πολύ πνεύμα. Άλλά πώς αυτός που τον ήξερα τόσο λίγο διατεθειμένο να παντρευτή και που έπιανε κάθε μέρα σχέσεις μ' ένα σωρό γυναίκες—χωρίς προσοχή βέβαια και κακία, μιά και χωρίς τύψεις—να άπεράση θηλειά στο λαμό, όπως έλεγε ο ίδιος, μιλώντας για τους άλλους που παντρευόταν;

Ή Κα Λούζ Μορτάγζ, η νέα δηλαδή που παντρεύτηκε, θάρρεπε νάνα πολύ όμορφα, νάγε έξαιρετική χάρι, ζωηρότητα και πολύ χιτυπητή όμορφιά. Τη φανταζόμουν άμοια με κινηματογραφικό άστέρρα, με μαλλιά ξανθά, φτιασιδομένη, κοκκέτα, με φόρεμα εκτάκτου πολυτελείας, να μου δίνη με νοζέλια να της φιλήσω το χέρι με τα κατακόκκινα νύχια. Γι' αυτό το βράδυ που πήγαινα στο σπίτι της—γιατί ο Λούζ, μόλις έμαθε την έπιστολή μου, μ' έκάλεσε να δευτηνήσω—γελούσα μέσα μου, προκαταρκτικώς για τα περιάγματα που βάζαγα του φίλου μου.

Έμπήρα στο σαλόνι, στο περίφημο σαλόνι του Λούζ. Μιά κυρία ήταν εκεί μόνη, μιά νέα, ως είκοσιπέντε έτών που θα την έπαιρνα για γουβεργνάττα, αν δεν μου έλεγε άμέσως, πλησιάζοντάς με :

—"Ο ν. Λοράν χωρίς άλλο... Φαντασθήτε, ο Λούζ δεν γύρισε άκόμα!.."

Ή φωνή αυτή ήταν όμορφα, μελωδική, πολύ γοητευτικότερη από αυτήν που την είξε.

Την έκρίταξα ασυστομέως... Ή γυναίκα του Λούζ, του όμορφου μου Λούζ, δεν ήταν όμορφη. Μαλλιά καστανά, που δεν τάχε καν ζωμιένα, παρά δεμένα πίσω κότσου, χαρακτηριστικά λε-

πτά, άλλ' άζανόνιστα, μάτια γλυκά, άλλα χωρίς λάμψη, χροία γλυμό, χωρίς ίχνος φτιασιδοθ, χεράκια μικρά, με άβερνικωτα νύχια, ένα φόρεμα απλό. Ή γυναίκα του Λούζ δεν είξε ζωηρότητα, ούτε τίποτε το πιάντιζο. Ήταν ένας τύπος κυρίας άξιοτερούς, που δεν καταγίνεται με τα μοντέλα, και που μ' αν ντυθή με πολυτέλεια και πάει στα θέατρα και στα κέντρα, δεν θα κάμην έντύπωσι. Άκριβώς δηλαδή μιά γυναίκα του είδους εκείνου που δεν άρεσε καθόλου στο Λούζ.

Γιατί, διαβόλε, την παντρεύτηκε λοιπόν ο Λούζ; Θυμίζομαι το λαζωνικό του γράμμα :

«Άραβωνιάστρακ τη Δίδα Μάρθα Λαμπρακέν, την κόρη του καθηγητού της Σορβόννης. Περιουσία δεν έχει, με την άγαπά και είμαι ευτυχής».

—Άντιμενούσα να σάς γνωρίσω, κύριε, μου είπε η νέα γυναίκα. "Ο Λούζ σας άγαπάει τόσο!.."

Λέγοντάς μου αυτά τα λόγια, μου χαμογέλασε μ' ένα χαμόγελο γεμάτο γλυκύτητα, δείχνοντάς τα κατασπρα και κανονικά δόντια της. Το χαμόγελο εκείνο, τα γλυκά γαλάνα μάτια της, τα λεπτά χαρακτηριστικά της, που δεν έκαναν φιγούρα, μιά ήταν δοσοερά και άγνά, όλη εκείνη η βαθεία και ντροπαλή χάρι, μπορούσε να έμπνεύση έρωτα, άλλα όχι σε άνθρωπο σαν το Λούζ, φανταχτερό, ελαφρό, εύρονα, που τρελλανόταν για θέρυβο και φιγούρα. Κ' έν τούτοις, όταν ο φίλος μου έψτασε σε λίγο και μπήκε στο σαλόνι, από την έξαρσισ που πήρε το πρόσωπό του, όταν έγύρισε προς τη νέα γυναίκα, κατάλαβα πως δε μου είξε γράφει φέμματα.

Την άγατούσε και ήταν ευτυχής.

"Όταν, μετά το δείπνο, καθήσαμε οι δύο μας, στο κατινιστήριο, ο Λούζ μ' έκρίταξε γελώντας.

— "Όμοιόλογησε, μου είπε, πως δεν την έπεριμένεσε έτσι τη γυναίκα μου... Ψέμματα; Θέλεις λοιπόν τώρα ν' άκούσης και την ιστορία μας ;

Και μου διηγήθηκε πως

τήν αγάτση.

«Ένα βράδι, πάνε τέσσερες νύκτες από τότε, αν μ' έβλεπες δέν θα μέ γνώριζες... Μιά τρελλή παρέα είχαμε άποφασίσει νά δώσουμε ένα χορό κουρελήδων. Έβιασε όλοι καρμφοί και πλούσιοι κ' έκει ήταν τό γούστο. Δέν έξρω τίνας ήταν ή ήδέα, μά λογαριάζαμε νά γελάσουμε πολύ στού Κανέ, άπου θα δίναμε τό χορό.

»Αν μ' έβλεπες, άπου ήμουν άκείνο τό βράδι, χωρίς κολλάρο, μ' ένα λιγδαμένο και ξετυσμένο πανωφόρι, μ' ένα πανταλόνι σχισμένο, ένα παλιονάτελλο, κ' ένα ζευγάρι παπούτσια τρώπια, θα μ' έπαρνες γιά ζητιάνο. Μακαριασίτηκα γιά νά γίνουμαι βρώμικος, μέ μουντζούρες στο πρόσωπο κ' έβαλα μία περρούκα από άστρα άνάπαθα μαλλιά, σάν άχρειο και γκαζα λερωμένα γένεια. Τά χέσια μου ήταν βρώμικα και τά νύχια μου είχαν κένθος. Έπληρα ένα ραβδί στο χέρι μου και βγήκα νά πάω πεζός στο χορό. Στην όδω Ματωμέν είδα νά υπαζη μία γυναίκα, μά από τίς γυναίκες άκείνες, πού μού άρεσαν τότε... Έλαφροίτσικη, αλλά κολοντιμένη και άρωματιομένη...

»Εστάθηκα άξ' όξω και την κίτταξα από τό γυαλί της βιτρίνας, πάνω από τά κουτιά μέ τούς άστακούς, τίς γαρίδες και τίς τρούφρες. Έξαμα τότε άκουσα μία γλυκειά φωνή νά μού λέη σ' αὐτή :

—Μού έπιτρέψετε, καλέ μου άνθρωπε, νά σάς προσφέρω αὐτό ;

»Έγύρισα κ' είδα τότε πίσω μου μία άλλη γυναίκα ν' άπλώνη τό χέρι της και νά μού δ'νη ένα δεκάφραγο...

»Η γυναίκα αὐτή ήταν ή σημερινή μου σύζυγος...

»Έκείνο πού μούκανε εύθες έξ άρχης έντύπωση, πριν άκόμα την κίτταξω, ήταν ό τόνος της φωνής της. Η φωνή εκείνη δέν ήταν καθόλου βαρειά. Σηχάιναμα τίς γυναίκες πού γον' βαρειά άντροίεια φωνή. Είχε μία φωνή βαθειά, μαλακή σάν βελούδο και σεμνή, σάν τή φωνή της ήταν και τά λόγια της.

»Η Μάρθα μού είχε πη τά λόγια πού μού είπε σάν νά μού ζητούσε χάρη, σάν νά μέ παρακαλοίσε νά τή συγχωρήσω γιά τό θάφρος της, σάν νά μού ζητούσε την άδεια νά φανή πανόμνη. Ο κουρελής εκείνος — δηλαδή έγώ — μπορεί νά μιν ήταν και ζητιάνος, μπορεί νά λιγοίφανε τά όρώαία φαγώσιμα της βιτρίνας και νά ποσσαλλάταν έμωσ αν τού τά πρόσφερε κανείς. ΟΥ' αὐτά τάνοισα σέ μία στιγμή μέσα, πριν την κίτταξω στο πρόσωπο. Κ' ύστερα την εκίτταξα και τότε... ναι, ναι... έξρω τί σέφτηρες βλέποντας τή Μάρθα. Δέν εινε από κείνες πού οι άνδρες τίς λέν «ώραίες», δέν εινε «φιγυράτες», δέν έχει «σώκ' !. Μά εινε καλύτερη απ' ό' αὐτά. Άγαπητέ μου, έχει καρδιά... Την κίτταξα κ' έβιασα θαιμιομένος... Δέ μπορώ νά σοφ' έξηγήσω... Ήταν τό ντροπαλό χαμόγελό της, ήταν ή γλυκειά έκφρασις τών ματιών της, ή τυφή κλωσίνη πού έχει λίξε από την καρδιά της, ήταν κάτι τό άσύλληπτο και τό άνέξεραστο πού ή θήρησι του άκόμα μέ σιγανεί ; Δέν έξρω, μά ένοιωσα έ κείνη τή στιγμή πώς πρώτη φορά έβλεπα γυναίκα μέ ψηγή. Και τότε κάποια φωνή μού είπε μέσα μου : «Νά ή γυναίκα σοι !»

»Σ' έλεα τό χαριτωμένο των δέκα φράγκων. Τό χρστό πάντα άπάνω μου γιά φιλαχτό !... Παίρνοντάς το, είδα πώς ή νία πού μετ'όδινε φορούσε γάντια ξεθωριασμένα, περιαινό πανωφόρι, γαικά ή πό φρενική γούνα, κατελλόνα από κοινό καστόρι και κάλτσες από φινικό μετάξι. Μά ήσαν τόσο καθαρά όλα, και τά φορούσε μέ τόση άπλοκή φιλαρέσκεια ! Παν' όλίγο νά κλάψω από σιγανήσι... Κ' εκείνη γελούσε ειγηνικά, λέγοντάς μου :

—Ζηλεύει κανείς τά όρώαία πράγματα πού βλέπει...

—Ω, δέν πιστεύω, της άπάντησα, πώς έσεις θα κάθεστε μπροστά στίς βιτρίνες τών μπακάλικων και τών ζαχαροπλαστέϊων νά χιζεύετε...

»Μ' ένα χαριτωμένο γέλιο, μού είπε τότε :

—Βέβαια, όχι μπρός στα μπακάλικα... Μά στα έμπορικά !... Έχουν όρώαία πραιατάκια στίς βιτρίνες τώρα, γάντια, παπουτσάκια, παιγνίδια, σακαδαλιζέτα κανείς... Εβιαστε όχτώ παιδιά στο σπίτι κ' έγώ ή μεγαλειότερη... Πρέπει νά φροντίσω γιά τά μικρά...

Και διακόπτοντας ξαφνικά τή διήγησή της, ελρόσθεσε :

—Μά μήπως είστε άνεργος, καλέ μου άνθρωπε ; Μήπως μπορέτε νά καθαρίζετε τ'άμα και νά κάνετε παρκέ ; Όχι σέ μ'ας... Έχω μία φίλη πού άρρώστισε ό καρμάρης της... Θέλετε νά σάς

οτείλω μέ μία σημείωσι μου ;

»Αν ήθελα, λέει ! Καταλαβαίνεις γιανί. Άπό τή φίλη πού θα ή έστελεν, θα μάθαινα ύστερα τή δική της διεθδινή. Άλλωστε, παρ' όλίγο νά κροδούω. Η κάρτα πού μού έδωσε γιά τή φίλη της, έγγραφη : «Μ ά ρ θ α Α α μ π ρ α κ ε ν». Και άφηρημένος ερώτησα :

—Λαμπραζέν ; Τού καθηγητού Λαμπραζέν της Σοφδόννης ;

»Μπορεί νάμου κουρελής, μά όχι και άγρωμάτος έντελώς. Κ' ε-πρόσθεσα γιά νά μιν την ξαφνίσω :

—Πήγα μία φορά στο μάθημά του. Έκανε διαβολέμενο κροδ εκείνη την ήμερα... Δέν ήμουν και τόσο κουρελής όσο σήμερα και υπήρα στην αίθουσα τών παραδόσεων γιά νά ζεσταθώ...

»Μόλις χωριστήκαμε, γύρισα άμέσως στο σπίτι. Τηλεφώνησα τού Κανέ πώς ήμουν άρρωστος και δέν θα πήγαινα στο χορό... Δέν είχα όρεξι πια γιά τρέλλες... Έτελεώσε... Ένοιωσα πώς έπρεπε ν' αλλάξω πια ζωή, νά γίνω άξιος της γυναίκας μου. Γιατί μία μέρα θα τά μάθαινε ό' αὐτά. Ήταν πια γυναίκα μου... Θα της έχάριζα γάντια και γούνες και διαμαντικά και φορέματα, όλα όσα έδλεπε στίς βιτρίνες. Την άλλη μέρα φώναξα τόν Εύγένιο, τόν ίτηρέτη μου και μούδειξε πώς γίνεται τό παρκέ. Έπληρα λοιπόν ό ίδιος και παρκετάρισα τό σπίτι της φίλης της. Τάκανα τό πάτομα γυαλί... Τόσο καλό κ' ή ίδια ή κυρία μούπε πώς ποτέ άλλοτε δέν έγυάλισε τόσο τό πάτομα...

—Κ' ύστερα ; ερώτησα.

—Υστερα ; Αὐτό ήταν όλο. Τό παρκετάρια ήσαν ή τελευταία μου τρέλλα... Άπό τή φίλη της έμαδα τή διεθδινή της Μάρθα. Την έξήτησα και την άρωακονιάστηκα. Την άλήθεια γιά τό γέροκουρελή πού τοίδωσε τό δεκάφραγο της την είπα μετά τό γεύμα...

Και μέ θρησκευτικήν ευδεία, ό φίλος μου Λοΐκ έβγαλεν από τό πορτοφόλι του ένα φάκελλο κ' ένα δεκάφραγο μέσα.

—Είπε ή ελεημοσύνη της ! μούπε.

Έκείνη τή στιγμή μπήκε και ή Κα Μουταίγζ στο κατιστήριο.

—Τί λέν οι δυό φίλοι ; ρώτησε.

—Μού λέει ό Λοΐκ, άπάντησα χαμογελώντας, ότι ξέρει νά γυαλίξη περίφημα τό παρκέ...

—Τόσο καλά, είπε γελώντας ή Μάρθα, όστε από τό πολύ γυαλίσιμα γλώστρησε ό ίδιος κ' έπεσε...

—Στην άγκαλιά σου ! συμπλήρωσεν ό Λοΐκ μέ τρυφερότητα.

ΕΡΡΙΕΤΗ ΧΑΡΑΣΣΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΟΥΛΕΣ

Ο ΑΝΤΙΖΗΛΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Η περίφημος Άρτεμις τού Πονατιέ, ή όποια μέχρις ήλικίας 60 έτών κρατούσε μπλεγμένο στα έρωτικά της δίχτυα τον Έρρικό Β' της Γαλλίας, είχε — καθώς έλεγαν ή κακώς — γλώστρησε τής εποχής εκείνης—και μία μικρή σιμυθία με καιπο στρατόαρχη.

Μία μέρα ό βασιλεύς πήγε στο σπίτι της όρώας Άρτέμιδος, σέ στιγμή πού αὐτή δέν τόν περιέμενε. Τότε ό φίλος της στρατόαρχη, ό όποιος έτιχε νά βρισκεται εκεί και νά συνδιαλέγεται τρυφερότατα με την Πονατιέ, τρίψωσε κάτω απ' τό κροβδάτι... Αὐτό όμως δέν ξεφυγε την προσοχή τού βασιλέως.

Ότ'όσο, ό Έρρικός, προσποιούμενος ότι δέν είχε καταλάβει τίποτε, κάθισε απαθείστατο στο τραπέζι, στο όποιο παρετέθη άμέσως ένα πρόχειρο πρόγευμα από ξερά φρούτα και σπάνια λιζέρ. Μά πριν άκόμα άρχισιν νά τρώνε, πήρε μία φούχτα από τά ξερά φρούτα και τά πέταξε κάτω απ' τό κροβδάτι.

—Τί κάνετε αὐτό, Μεγολιέτατε ; ρώτησε τότε ή Άρτεμις, όχηρη και ταραμμένη.

—Τίποτε, φίλτατη μου, άπάντησε απαθείστατα ό Έρρικός. Άπλωώς φροντίσω νά προγειματίσιμει όλοι σ'... παρενθισόμενοι !

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

—Η νεότης δέν έχει ύποφέρει τόσο, όστε νά μωρή νά παρηγορηθ. Λεγκουβέ

—Όλοι ζητούν νά έχουν ένα ειλικρινή φίλο, λίγοι όμως προσπαθούν νά εινε οι ίδιοι ειλικρινείς.

Ρουσσώ

— Οι άνθρωποι θύ κατορθώνων περισσότερα πράγματα αν έπίστευαν λιγότερο στο άδύνατο.

Βολταίρος

Τή φανταζόμουνα όμοια με κινηματογραφικό άστέρα, με μαλλιά ξαθά, σπασιδωμένη, κοκκέτα...

